

vexiologie

Zpravodaj Vexilogického klubu při OKD Praha 3,
obsahující odborná pojednání a informace o vlajkách

Peter Blažej

44

POKUS O REKONSTRUKCI HISTORICKÉHO CHODSKÉHO PRAPORU

Spisovatel Jan Vrba se ve své knize "Chodsko" (Praha 1946) zmíní i o historickém praporu Chodů. V popisu praporu se opírá o vyprávění své matky a o dopis týnského arcidiákona Jana Flaxia z Čenkova z 26.10.1627 pražskému arcibiskupovi.

Vrbova matka vyprávěla, že historický chodský prapor byl z tzv. obojí mužské šerky. Šerka je hrubá, ale silná a hustě tkaná látka ze lnu a vlny, přičemž osnova je lněná. Mužská se jí říkalo z toho důvodu, že se z ní šily kabáty mužské, které pak byly dvojí - bud nebarvené a často i nabílené, anebo tmavomodře barvené. Byl tedy chodský prapor po jedné straně barvy nažloutlé světlé - či snad spíše režně světlé a po druhé straně tmavomodrý.

"Na jedné straně jsou jejich odznaky a na druhé namalovaný zlatý kalich". Těmito slovy popisoval chodský prapor týnský arcidiákon Jan Flaxius z Čenkova v dopise pražskému arcibiskupovi.

Z těchto slov však nevyplývá, zda Jan Flaxius z Čenkova věděl více o symbolech praporu. Lze však předpokládat, že věděl alespoň o původu a významu zlatého kalicha na chodském praporu. Byl to obraz zlatého kalicha se srdcem krále Jiřího z Poděbrad, který byl po jeho smrti vystaven na štítu Týnského dómu, odkud byl roku 1623 jesuity svržen na dlažbu Staroměstského náměstí a zničen. Na svůj prapor tento zlatý kalich pozdvihli Chodové jako symbol své víry a také jako projev úcty a vděčnosti králi Jiřímu z Poděbrad, který jim prokázal svou přízeň potvrzením jejich stárodavných privilegií a práv.

Chodskými odznaky, jak je nazývá Jan Flaxius z Čenkova, nemůže být nic jiného než chodský znak. Jeho podobu nám zachovalo několik pečetí, z nichž nejstarší je připojena

k listině datované dnem 13. dubna 1569. Uprostřed tohoto znaku stojí zpříma postavená hořejší část chodské strážní sekery, tzv. čekany, ve svém původním, starodávném tvaru, kolem ní je rozseto 12 zřetelných velikých hvězd a mezi nimi větší množství drobných kroužků či bodů. Hvězdy jsou rozděleny do dvou nestejných skupin, z nichž menší, obsahující pět hvězd, je umístěna pod ostrým čekanym, kdežto za jejím topúrkem je skupina větší, čítající sedm hvězd. Čekana uprostřed znaku symbolizuje svou důležitost pro Chody jako jejich nejcennější pracovní nástroj i spolehlivá zbraň. Kolem ní rozmístěné hvězdy svým počtem odpovídají počtu privilegovaných chodských obcí. Skupinové rozdělení hvězd však ještě naznačuje skupinové rozdělení těchto vesnic - jak ve smyslu geografickém, tak ve smyslu jejich strážních úkolů.

Sedm chodských vesnic (Pocínovice, Loučim, Chodská Lhotá, Tlumačov, Stráž, Klíčov a Mrákov) leží totiž v údolích mezi předhůřím a vlastním horským pásmem, tvořícím zemskou hranici, jejíž přechodní stezky obyvatelé těchto vesnic hájili. Na konci těchto podhorských pásů se vypíná Čerchov, ke kterému přiléhá pásmo Haltravské. V styčném úhlu obou těchto pásů je klenecké sedlo, které bylo nejslabším místem v celé hraniční čáře, jejíž obrana byla svěřena Chodům. Proto je pod tímto sedlem hustě nahloučeno pět zbyvajících, největších a nejlidnatějších chodských vesnic (Klenčí, Postrákov, Chodov, Draženov a Újezd).

Srovnáme-li kresbu znaku s mapou Chodska, zjistíme, že tento znak je vlastně hrubým nákresem chodského území. Položíme-li chodský znak tak, aby topúrko čekany směřovalo přibližně koncem na východ a vrcholem na západ, představuje nám podhorské pásmo, táhnoucí se týmž směrem jižně od Donažlic. Roh čepce sekery je v místech vrchu Vavrinečka (Sv.Vavřinec), který byl ohňovým signálním místem - střed lice sekery je ozuben čtyřlistou růžičkou, a to v místech vrchu Hrádku nad Újezdem, který byl rovněž ohňovým signálním místem - hořejší hrot sekery pak míří přímo do kleneckého sedla. Hvězdy jsou přesně rozloženy v místech chodských vesnic.

Jediné, co zůstává na tomto znaku nevysvětljené, jsou ony drobné kroužky či body, které jsou rozsety mezi dvanácti hvězdami. Snad je jimi u každé vesnice udán počet míst, na která sázela pilně své varty. Může to být pouhý symbolický doplněk k znázornění hvězdnaté oblohy na znamení, že dvanáct chodských vesnic nejen ve dne, ale i v noci vytrvale bdělo.

předie své povinnosti k ochraně hranic a k bezpečnosti království. To je však jen pouhý dohad.

Známe tedy líc i rub listu, chybí nám však jeho přesné barvy. Já se ve své rekonstrukci přiklání k názoru, že stříbrný chodský znak byl položen na tmavomodrý list a zářící zlatý kalich se srdcem byl na režné půdě. Je to však jen hypotéza, i když se k ní přikláni i Jan Vrba. Stejně tak je možné, že figury jsou umístěny opačně, anebo jsou dokonce v jiných barvách.

Literatura:

Roubík, Fr.: Dějiny Chodů u Domažlic, Praha 1931.

Vrba, J.: Jméno Chodů a chodský prapor, Český směr, 30, 1928,
č. 159.

Vrba, J.: Chodsko, Praha 1946.

Oleg Ivanovič Tarnovskij, Moskva

ZÁHADA BÍLOČERVENÉ VLAJKY

Ve vexilogické literatuře byla několikrát otištěna výpověď příslušníka Viet-kongu, kterého zajali Američané. Podle ní prý v osvobozené oblasti voják viděl na vlastní oči zvláštní nevietnamskou vlajku. Tvořil ji list (2:3) rozdělený na dva vodorovné pruhy, bílý a červený, s červeno-bílou pěticípou hvězdou ve středu a s černým srpem nalevo (z hlediska pozorovatele) a černým kladivem napravo od hvězdy. 1) Všeobecně se uvádí, že se jedná o vlajku kambodžských "rudých Khmerů" nebo přinejmenším jejich méně radikální skupiny. Tento názor však není ničím podložen.

Komunistická strana Kambodže vznikla ilegálně r. 1960 a vlajku nepotřebovala. V podmírkách naprosté konspirace neměla strana, kterou její zakladatelé nazývali "Revoluční organizací" možnost konat schůze nebo demonstrace pod vlastní vlajkou, a tak potřeba vlajky se ukázala až při organizování partyzánského hnutí v džunglích. V r. 1968 vytvořili "rudí Khmerové" revoluční armádu. Jak uvádějí spolehlivé materiály 2), její vlajkou se stal rudý list s bílým půdorysem Angkor Vatu uprostřed.

Nepravděpodobná je i verze, podle níž prý byla bíločervená vlajka symbolem umírněné frakce "rudých Khmerů". V prů-

běhu osvobozenecckého boje proti generálovi Lon Nolovi neexistovaly v "Revoluční organizaci" frakce. Propekingští představitelé, kteří se dostali do vedení strany, nemohli v tu dobu už vystoupit se svými plány, protože by ztratili podporu širokých lidových mas. Nebyly tedy důvody pro zavedení jakékoliv zvláštní vlajky frakce.

Zajatý příslušník Viet-kongu nemohl vidět nějakou zvláštní vlajku "rudých Kmerů". Propekingšská skupina "revoluční organizace" pečlivě skrývala svoji nenávist k Vietnamské demokratické republice a vládě Jihovietnamské republiky, tvářila se, že je jejich přítelem, a těšila se v té době jejich důvěře. Je zřejmé, že za těchto podmínek bylo zcela nemožné užívat ve Vietnamu jakousi kambodžskou vlajku, neschválenou Pol Potem a Ieng Sarym. Bíločervené vlajky nebyly symboly "rudých Khmerů" po celou dobu boje za Kambodžu. Je také těžké představit si, že příslušník Viet-kongu by je viděl při společných válečných operacích, když v pravidelných bojích se vlajky již dávno neužívají.

Sotva můžeme pochybovat o zajatcově tvrzení, že skutečně viděl bíločervenou vlajku. Tato vlajka není státní, avšak patří revolučnímu seskupení, jehož cíle jsou blízké cílům tehdejšího antiimperialistického boje za osvobození Vietnamu. Takovým seskupením jsou nepochybně thajští partyzáni, kteří vedou v severních oblastech země antiimperialistický boj.

Řada okolností mluví pro skutečnost, že námi diskutovaná vlajka je vlajkou partyzánů skrývajících se v severovýchodních oblastech Thajska podél hranic s Laosem a Kambodžou. V jejich čele stojí Komunistická strana Thajska, která založila v roce 1962 v džungli (podle jiných materiálů v sousední Číně) vysílač Hlas thajského lidu. Každodenně vysílané pořady jsou poslouchány v Bangkoku s velmi dobrou slyšitelností. Od počátku 70. let tento ilegální vysílač soustavně kritizuje monarchii; král však přitom není nazýván pravým jménem.

Na thajské vlajce jsou tři barvy: červená, bílá a modrá. Modrá symbolizuje monarchii. Je zřejmé, že partyzáni proto nebudou užívat na vlajkách modrou barvu. A tato barva právě chybí na vlajce, o niž pišeme.

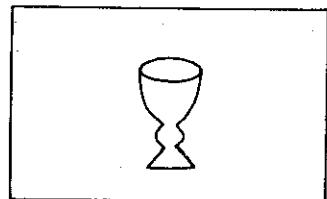
Partyzánské hnutí v severovýchodních oblastech není jediným povstaleckým hnutím v Thajsku. Dobře je známa vlajka muslimských povstalců na jihu státu. Jejím základem je

červený a bílý pruh převzatý z thajské státní vlajky a symbolizující lid a čistotu buddhistického náboženství. Mezi oběma revolučními oddíly existují těsné svazky. Ne náhodou byly žvolena bíločervená vlajka za partyzánský emblém na severovýchodě země. Zároveň symbolizuje specifickou thajskou povahu antiimperialistického hnutí. Je třeba poznámenat, že červená a bílá mají v Thajsku historické kořeny. V letech 1851 až 1917 se na vlajce Siamu užívaly jen tyto dvě barvy.

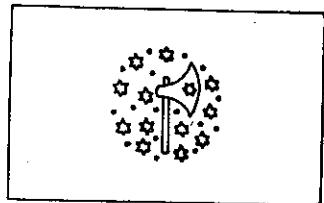
V čele partyzánského hnutí v severovýchodním Thajsku stojí komunisté, kteří založili svoji stranu již v roce 1942. Protože strana po dlouhou dobu pracovala v ilegalitě, nepotřebovala mít vlastní vlajku. Situace se změnila, když v r. 1965 začala v severovýchodní části země partyzánská válka a vznikly první revoluční základny. Bylo nutné přijmout zvláštní emblém, který by inspiroval široké lidové masy pro antiimperialistický boj. Podoba námi diskutované vlajky odpovídá této úloze. Ve středu vlajkového listu je červeno-bílá figura, kterou lze vyložit jako symbol revolučního sjednocení (hvězda) lidu (červená část hvězdy), který kdysi přijal buddhistickou víru (bílá část hvězdy). Další figury na vlajce přesně odpovídají programu Komunistické strany Thajska, zveřejněného v r. 1969. Program byl napsán pod silným vlivem maoismu a počítá s ozbrojeným svržením protividové vlády, vytvořením jednotné fronty všech vlastenců, s "vedením ozbrojeného boje na vesnicích a politického boje ve městech". Myšlenka opřít se o vesnici je vyjádřena na vlajce srpem, zatímco zapojení obyvatel z měst kladivem.

Výpověď zajatého vojáka nebyla zaznamenána náhodně koncem roku 1973 nebo počátkem roku 1974. V té době došlo k zesílení partyzánského hnutí v severovýchodních provinciích v souvislosti s vnitropolitickými událostmi v zemi. Jak známo, 14. října 1973 proběhly v Bangkoku mohutné studentské bouře, jejichž důsledkem byly změny ve vládě. Ačkoliv později reakce opět získala vládní pozice, dočasné vítězství demokratických studentů je hodnoceno jako velký úspěch thajských partyzánů. Je pochopitelné, že tato událost se projevila v osvobozené oblasti Vietnamu častým užíváním vlajky thajských revolucionářů. Předpokládáme, že mezi účastníky jednoho z mítingů byl i vietnamský vlastenec, který se později dostal do zajetí a v něm vyprávěl o bíločervené vlajce s červeno-bílou hvězdou, černým srpem a černým kladivem.

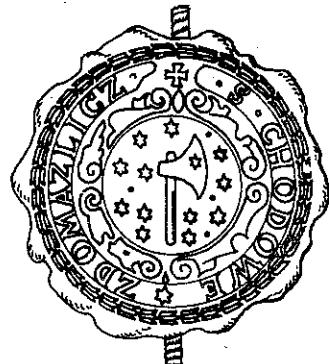
Přeložil ing. A. Brožek

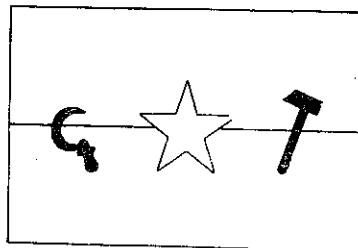
HISTORICKÝ PRAPOR CHODŮ
ZE 17. STOL. (LÍC)

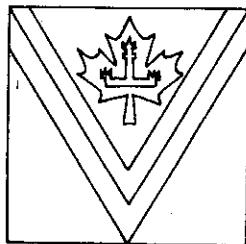
HISTORICKÝ PRAPOR CHODŮ
ZE 17. STOL. (RUB)

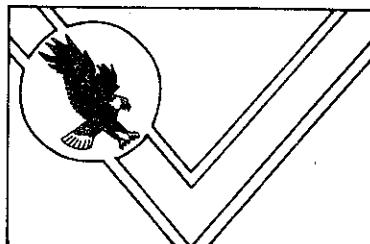
CHODSKÁ PEČET ZE 16. STOL.

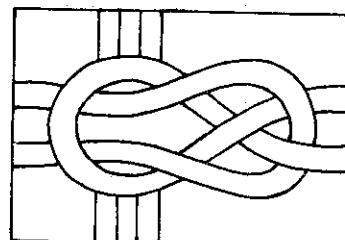
KOMUNISTICKÁ STRANA
THAJSKA

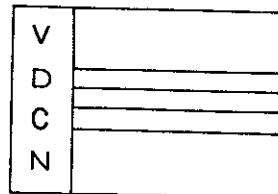
9. MEZINÁRODNÍ
VEXILOLOGICKÝ KONGRES

FLAG DESIGN CENTER

SYDSKANDINAVISK
FLAGSLESKAB

VLAGGEN DOCUMENTATIE
CENTRUM NEDERLAND

Poznámky:

- 1) Vlajka je vyobrazena např. ve Flag Bulletin 13, 1974, č. 1, s. 27.
- 2) Např. Flag Bulletin 9, 1970, č. 4, s. 116.

Dr. Emil Dreyer, Liebefeld

VLAJKY ŠPANĚLSKÝCH PŘÍMOŘSKÝCH PROVINCIÍ

V roce 1802 bylo španělské území rozděleno na provincie, čímž vzniklo 19 maritimních a 26 centrálních provincií. Provincie, které se nacházely jak na pobřeží poloostrova, tak i na poblíž ležících ostrovech (Baleáry, Kanárské ostrovy), se označovaly jako přímořské. Stejně jako vnitrozemské provincie se členily na distrikty. Dnes platné hranice provincií byly naposledy stanoveny v roce 1833, a to dekretem z 30. 11. 1833, čímž vzniklo 49 provincií. Výjimku tvoří jen Kanárské ostrovy, které byly až do r. 1927 jedinou provincií. Dne 21. září 1927 však byly rozděleny na provincie Tenerife a Las Palmas. V současné době tedy Španělsko sestává z 50 provincií.

Když bylo Španělsko v r. 1802 administrativně rozděleno, vznikly také mořské matriky, tj. registrační povinnost pro všechny obchodní lodě. Královským dekretem ze 30. července 1845 dostaly všechny přímořské provincie tzv. poznávací vlajky. Byly určeny ke vztyčování na hlavním stěžni, zatímco státní vlajka vzlála na vratiráhnu. Žádné plavidlo, ať to byla obchodní loď, rybářský kutr nebo velrybářský člun, nesmělo na moře, aniž se prokázalo přístavním úřadům poznávací vlajkou té provincie, u které bylo zaregistrováno. Předepsaná velikost vlajky byla pro pobřežní plavidla 1,84 m x 2,67 m a pro lodě určené k plavbě na širém moři 2,3 m x 3 m. U vlajek s listem ve tvaru vlaštovčího ocasu sahal výřez do poloviny délky vlajek. Šířka kříže na vlajkách činila pětinu šířky vlajky.

Poznámky k jednotlivým kresbám vlajek:

- 1) Algeciras: dva vodorovné pruhy, žlutý a modrý.
- 2) Alicante: dva svislé pruhy, bílý a modrý. V dekretru z r. 1845 je poznámka, že distrikt Cartagena má užívat až na další vlajku své provincie Alicante.

- 3) Almeria: červený středový kříž na bílém listě.
- 4) Barcelona: vlajka čtvrcená na modré, bílé, žluté a červené pole.
- 5) Bilbao: bílý list s červeným karé. Délka karé odpovídá polovině šířky vlajky.
- 6) Cádiz: červený list.
- 7) Canarias: bílý nadřejský kříž na modrém listě.
- 11) Coruna: modrý nadřejský kříž na bílém listě. Další poznámka upozorňuje, že distrikt Ferrol má využívat vlajku provincie Coruna, v níž leží, až do doby, kdy budou vydány nové pokyny.
- 14) Gijon: ve středu červeného listu bílé obdélníkové pole.
- 16) Huelva: ve středu bílého listu modré čtvercové pole.
- 17) Ibiza: ve středu modrého listu žluté čtvercové pole.
- 18) Málaga: ve středu modrého listu bílé obdélníkové pole.
- 19) Mallorca: modrý list se žlutým karé.
- 20) Mataró: červený středový kříž na modrém listě.
- 22) Menorca: žlutý list s modrým čtvercovým polem v dolním rohu. Stejně jako ostatní čtvercová pole v dolních a horních rozích poznávacích vlajek má i toto čtvercové pole podle reglementu z r. 1845 délku rovnou polovině šířky vlajkového listu.
- 23) Motril: žlutá s červeným čtvercovým polem v dolním rohu.
- 24) Palamós: ve středu žlutého listu modré obdélníkové pole.
- 26) Ribadeo: 6 modrých a bílých vodorovných pruhů. Ribadeo užívá stejnou vlajku jako Vivero. V později datovaných seznamech poznávacích vlajek (viz dále) se již Ribadeo nevyskutuje. Zřejmě se předem určilo, že Ribadeo, které leží asi 50 km od Vivera, bude samostatnou provincií, a dokud to nebylo s konečnou platností rozhodnuto, mělo Ribadeo užívat vlajku své provincie - Vivera. Ribadeo však nakonec zůstalo součástí Vivera, a užívá proto vlajku této provincie.
- 27) Sanlúcar: modrý list.
- 28) San Sebastián: bílý list s modrým karé.
- 29) Santander: dva vodorovné pruhy, bílý a červený.
- 30) Sevilla: ve středu žlutého listu červené obdélníkové pole
- 31) Tarragona: modrý středový kříž na červeném listě.
- 32) Tortosa: dva svislé pruhy, bílý a červený.
- 33) Valencia: modrý středový kříž na bílém listě.
- 34) Vigo: úhlopříčně rozdelený list na 1. a 3. pole červené a 2. a 4. pole bílé.

- 35) Villagarcia: čtvrcený vlajkový list. První a čtvrtá čtvrtina bílá, druhá a třetí čtvrtina červená.
37) Vivero: šest modrých a bílých vodorovných pruhů.

V soupisu poznávacích vlajek nejsou uvedeny jen španělské přímořské provincie, ale i španělské kolonie. Listy jejich vlajek měly tvar vlaštovčího ocasu, přičemž lodě z kubánských přímořských provincií užívaly svisle dělený vlajkový list, zatímco všechny ostatní zámořské provincie měly vlajkový list vodorovně dělený. V nařízení z r. 1845 jsou uvedeny tyto vlajky:

- 38) Habana: svisle rozdělený list na modré a bílé pole.
41) Nuevitas: svisle rozdělený list na červené a modré pole.
43) San Juan de los Remedios: svisle rozdělený list na červené a žluté pole.
44) Santiago de Cuba: svisle rozdělený list na žluté a červené pole.
45) Trinidad de Cuba: svisle rozdělený list na bílé a modré pole.
46) Puerto Rico: vodorovně rozdělený list na červené a bílé pole.
47) Filipinas: vodorovně rozdělený list na bílé a červené pole.

V roce 1854 výšla oficiální vlajková tabule pro španělské námořnictvo. Byly to služební předpisy s barevnými, velmi přesně nakreslenými vlajkami, které v té době užívalo státní a privátní loďstvo. Vydala je hydrografická správa v Madridu, která byla součástí námořního ministerstva. Na rozdíl od nařízení z roku 1845 se objevily na vlajkové tabuli následující změny:

- 8) Cartagena: v r. 1845 byla uváděna ještě jako distrikt v provincii Alicante, nyní je provincií s vlastní poznávací vlajkou: bílý středový kříž na červeném listě.
13) Ferrol: tato provincie, která ještě v r. 1845 byla distriktem v provincii Coruna, užívá modrobíle šachovanou vlajku. Čtvercové pole v horním rohu je modré.
26) Ribadeo v této vlajkové tabulí chybí.

Všechny ostatní poznávací vlajky, které byly uvedeny v nařízení z r. 1845, jsou vyobrazeny i na vlajkové tabuli z roku 1854.

Album vlajek M.A. LeGrase, vydané francouzským námořním oddělením v roce 1858, také obsahuje vlajky španělských přímořských provincií, a to přesně ty vlajky (i v jejich stejném pořadí), které můžeme vidět na španělské tabuli z roku 1854. Jen provincie Nuevitas (obr. 41) není v díle LeGrase uvedena. Je možné, že tato provincie byla zrušena v letech 1854 až 1858 nebo že z nedostatku místa v albu vlajek tato vlajka chybí, protože španělským vlajkám jsou vymezeny v knize přesně 4 strany ilustrací a 3 strany textu. Kvůli Nuevitas by se muselo změnit uspořádání kreseb a zvětšit počet obrazových příloh. Další odchylku od tabule z r. 1854 najdeme v textové části, kde se hovoří o předepsaných rozměrech. V díle LeGrase se uvádějí rozměry 1,60 m x 2,67 m pro pobřežní plavidla a 2,02 m x 3,34 m pro lodě plující na širém moři.

V knize "Disquisiciones Náuticas", vydané v r. 1876 v Madridu, jejímž autorem je C. Fernández-Duro, jsou však rozměry z let 1845 a 1854 potvrzeny. Protože neznám žádná oficiální nařízení, texty nebo obrazový materiál z let 1854 až 1876, předpokládám, že rozměry uváděné LeGrasem nejsou správné. Kniha C. Fernández-Dura obsahuje seznam všech v té době známých poznávacích vlajek, a to jak vlajek z r. 1845, tak i vlajek novějšího data. Vlajky jsou jen v textu popsány a abecedně seřazeny podle provincií. Nalezneme tu vlajky č. 1 až 48, chybí však č. 9, 10, 12, 21 a 25. Poprvé jsou uvedeny vlajky č. 15 a 36, u kterých je šikmo dělen vlajkový list.

- 15) Gran Canaria: trojúhelníkové pole v žerdové části je žluté, trojúhelníkové pole ve vlající části je modré.
- 36) Vinaroz: trojúhelníkové pole v žerdové části je bílé, ve vlající části je červené.

Obě tyto vlajky mohly být zavedeny v letech 1854 (nebo 1858, bereme-li v úvahu dílo LeGrase) až 1876. Duro uvádí i vlajku č. 26 (Ribadeo), ačkoliv tato vlajka musela být zrušena krátce po svém zavedení. Tento detail i popis vlajek č. 15 a 36, které neodpovídají typu vlajek z r. 1845, dokazuje, že Fernández-Duro uvádí v seznamu nejen nově vytvořené poznávací vlajky, ale i poznávací vlajky z let 1845, 1854. Seznam je uvozen nadpisem "Rozeznávací vlajky, které

musejí vyvěšovat obchodní lodě španělských přimorských provincií podle nařízení z 30. července 1845 na hlavním stěžni, zatímco státní vlajku na vratiráhu, aby byly lodě navzájem rozpoznatelné jak na širém moři, tak i v dohledu přístavů". Jak později uvidíme, příměl pravděpodobně tento nejednoznačný nadpis německé námořní velení převzít seznam Fernández-Dura do alba "Flaggenbuch" vydaného v r. 1905.

Uvedená kniha z roku 1876 dále obsahuje čtyři vlajky přimorských provincií, které do té doby nebyly nikde uvedeny. Jsou to vlajky:

- 39) Cienfuegos: svisle rozdělený list ve tvaru vlaštovčího oca na bílé a červené pole.
- 40) Gibara: svisle rozdělený list ve tvaru vlaštovčího oca na červené a modré pole.
- 42) Sagua la Grande: svisle rozdělený list ve tvaru vlaštovčího oca na červené a bílé pole.
- 48) Ille-Ille: tato provincie na jihu Filipín užívá vlajku s vodorovně rozděleným listem ve tvaru vlaštovčího oca na bílé a modré pole.

V roce 1891 byla změněna poznávací vlajka provincie La Coruna, protože docházelo k záměnám s identickou vlajkou ruského válečného námořnictva. Odstranilo se jedno rameno ondřejského kříže, takže od r. 1891 vyvěšuje La Coruna bílou vlajku s modrým kosým pruhem (viz obr. 12).

V roce 1905 vydal německý Úřad říšského námořnictva "Flaggenbuch". V pátém dílu tohoto alba jsou vyobrazeny rejdařské vlajky evropských států a mezi nimi i španělské poznávací vlajky. Jak již bylo výše uvedeno, zdá se, že sestavovatelé tohoto mimořádně přesného a úplného díla jednoduše opsali seznam z knihy Fernández-Dura z r. 1876 a učinili výjimku jen u španělských zámořských provincií, o které mezikdiam Španělsko přišlo v důsledku španělsko-americké války v r. 1898. "Flaggenbuch" tak uvádí všechny vlajky z díla Dura, včetně Ribadea a nové vlajky provincie La Coruna. Malá chyba se vloudila u vlajky Ibize. Tato vlajka je vyobrazena se žlutým čtvercovým polem ve středu bílého vlajkového listu, správně však má být vlajkový list modrý.

Ještě před 1. světovou válkou obdržela poznávací vlajku také dvě španělská města na marockém pobřeží: Melilla dne 23. září 1912 a Ceuta dne 8. května 1914.

21) Melilla: svisle rozdelený list ve tvaru vlaštovčího ocasu na modré a červené pole.

10) Ceuta: 3 bílé šikmé pruhy na modrém listu.

Encyklopédie Espasa-Calpe, vydaná v Barceloně r. 1923, otiskuje seznam poznávacích vlajek ve 13. díle pod názvem "Matrícula, Mar". Najdeme tu vlajky těchto provincií: Algeciras, Alicante, Almería, Barcelona, Bilbao, Cádiz, Canarias, Cartagena, Coruna (obr. 12), Ferrol, Gijón, Gran Canaria, Huelva, Ibiza, Málaga, Mallorca, Menorca, San Sebastián, Santander, Sevilla, Tarragona, Valencia, Vigo a Villagarcía. Všechny vlajky mají vzhled ze seznamu z r. 1876, kromě Coruny, která odpovídá verzi z r. 1891. Navíc jsou v encyklopedii dvě nové vlajky:

25) Pontevedra: úhlopříčně rozdelený vlajkový list na modré a bílá trojúhelníková pole. Pole u žerdi je bílé.

49) Fernando Poo: tato africká kolonie užívá list ve tvaru vlaštovčího ocasu vodorovně rozdelený na červené a žluté pole.

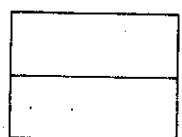
Encyklopédie rovněž uvádí předepsané rozměry vlajek. Pro lodi určené k plavbě na širém moři platí velikost 2,3 m x 3,0 m, pro pobřežní plavidla 1,84 m x 2,67 m; jsou to tedy rozměry z r. 1845.

Údaje o vlajkách Ceuty a Melilly sice v encyklopedii chybí, najdeme je ale v pozdějších seznamech vlajek. Na proti tomu provincie Mataró, Motril, Palamos, Sanlúcar, Tortosa, Vinaroz a Vivero musely být zrušeny, protože se neobjevují ani v později vydané literatuře.

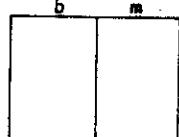
Oficiální lodní seznam španělského vojenského a civilního námořnictva, který zveřejnilo madridské námořní ministerstvo, obsahuje v ročníku 1932 (je to první ročník, který redigovaly republikánské úřady) vlajkovou tabuli se všemi 27 poznávacími vlajkami, které se v té době užívaly. Oficiální seznam zachycuje veškeré změny k 31. prosinci 1931 a současně ruší všechny předchozí seznamy. Uvádí provincies 1) Algeciras, 2) Alicante, 3) Almería, 4) Barcelona, 5) Bilbao, 6) Cádiz, 8) Cartagena, 10) Ceuta, 12) Coruna, 13) Ferrol, 14) Gijón, 16) Huelva, 15) Las Palmas (dříve zvané Gran Canaria), 18) Málaga, 19) Mallorca, 22) Menorca,

25) Ponteverda, 28) San Sebastán, 29) Santander, 30) Sevila,
31) Tarragona, 7) Tenerife (dříve zvaná Canarias),
33) Valencia, 34) Vigo. V seznamu nalezneme i přímořskou
provincii Villagarcia (č. 35), která má však místo bílých
obdélníkových polí již obdélníková pole žlutá. U vlajek
ve tvaru vlaštovčího ocasu již nedosahuje výrez do poloviny
vlajkového listu ale jen do 2/3 od žerdi. Tento tvar vlaj-
kového listu platí pro vlajku Melilly, která je svisle dě-
lena na modré a červené pole, a pro vlajku provincie Santa
Isabel y Fernando Poo, která je vodorovně dělena na červené
a žluté pole (obr. 50 a 51). Přímr šířky k délce vlajek je
stejný jako v dekretu z r. 1845.

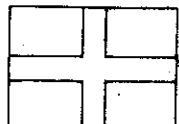
Z novější doby neznám žádnou oficiální publikaci, v níž
by byly vyobrazeny poznávací vlajky. Údaje o poznávacích
vlajkách přímořských provincií neobsahují ani služební před-
pisy o vlajkách z r. 1945, ani oficiální lodní seznam z doby
Franks a dokonce ani nové služební předpisy o vlajkách
z r. 1977. Pouze v r. 1964 vydaný prodejní katalog barcelon-
ského podniku "La Industrial Velera Marsal, S.A.", který se
specializuje na potřeby pro námořnictvo, přináší kresby
27 poznávacích vlajek pod názvem "Poznávací vlajky, které
nesou obchodní lodě různých španělských provincií". Jsou
to všechny vlajky z oficiálního seznamu z r. 1932. Vlajka
Pontovedry chybí, provincie toho jména byla zřejmě nazitím
zrušena. Villagracia je stále tvořena žlutými a červenými
obdélníkovými polí. Nově je vyobrazena vlajka provincie
Castellón, která je stejně šachovaná jako vlajka provincie
Ferrol. Čtvercová pole jsou však červená a bílá (obr. 9).
Nápadnou odchylkou od všech dosud publikovaných kreseb je
velikost vlajek. Katalogem je předepsána jako 5,5 x 8,3 m.
Obr. 9 (Castellón) zcela zřetelně ukazuje, že vlajky jsou
delší než dosud užívané. Další rozdíl je patrný u vlajek
ve tvaru vlaštovčího ocasu, u nichž výrez dosahuje opět jen
ke dvěma třetinám od žerdi. Melilla je vyobrazena pod čís-
lem 52 a provincie Fernando Poo, která je zde nazvána jako
"španělské teritorium Guinejského zálivu", pod číslem 53.
Vlajky, které v předchozích publikacích byly kresleny se-
čtvercovým polem v horním nebo dolním rohu, mají v tomto
prodejním katalogu pole ve tvaru obdélníka. Platí to např.
o vlajce Bilbaa, která je vyobrazena pod č. 54, a vlajce

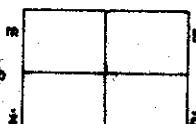
1 Algeciras

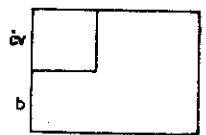
2 Alicante

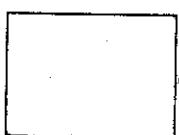
3 Almería

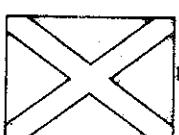
4 Borealea

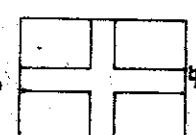
5 Bilbao

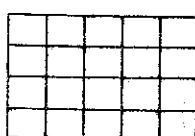
6 Cádiz

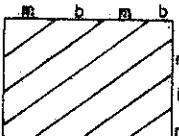
7 Canarias

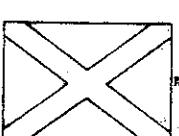
8 Cartagena

9 Castellón

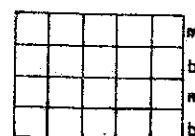
10 Ceuta

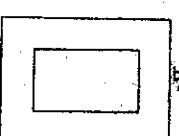
11 Coruña

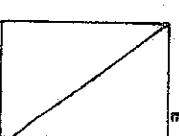
12 Coruña

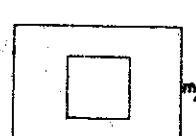
13 Ferrol

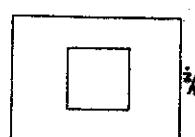
14 Gijón

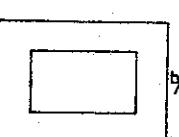
15 Gran Canaria

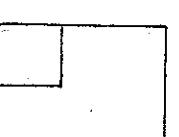
16 Huelva

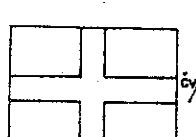
17 Ibiza

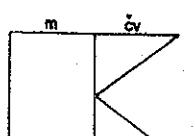
18 Málaga

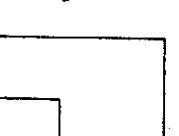
19 Mallorca

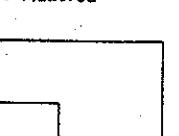
20 Mataró

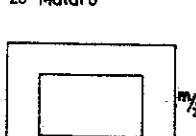
21 Melilla

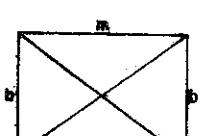
22 Menorca

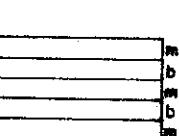
23 Motril

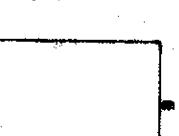
24 Palamós

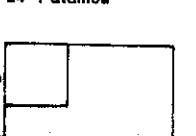
25 Pontevedra

26 Ribadeo

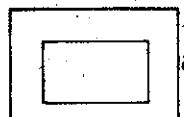
27 Santander

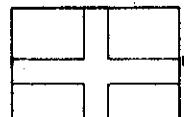
28 San Sebastián

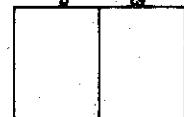
29 Santander

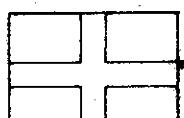
30 Sevilla

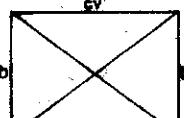
31 Tarragona

32 Tortosa

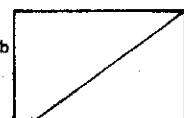
33 Valencia

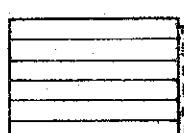
34 Vigo

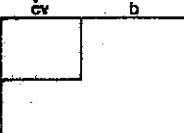
35 Villagarcia

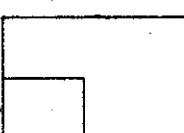
36 Vinaroz

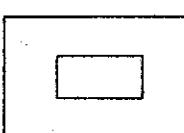
37 Vivero

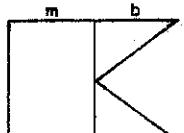
34 Bilbao

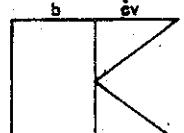
55 Menorca

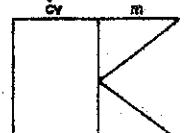
56 Huelva

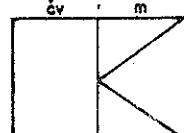
38 Habana

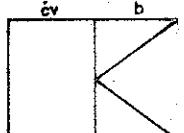
39 Cienfuegos

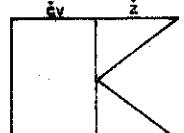
40 Gibara

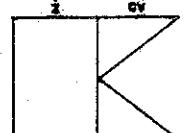
41 Nuevitas

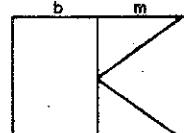
42 Sagua la Grande

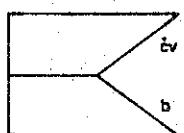
43 San Juan de los Remedios

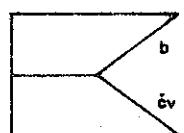
44 Santiago de Cuba

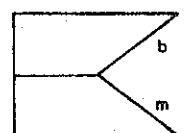
45 Trinidad de Cuba

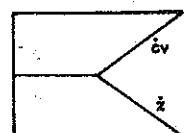
46 Puerto Rico

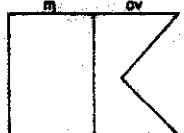
47 Filipinas

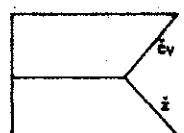
48 Ilo - Ilo

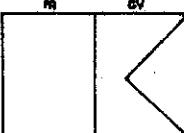
49 Fernando Poo

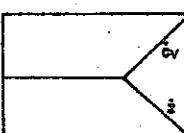
50 Melilla

51 Santa Isabel y Fernando Poo

52 Melilla

53 Fernando Poo

Menorky pod č. 55. Huelva, která měla dosud modré čtvercové pole na bílém listu, je kreslena s modrým obdélníkovým polem (obr. 56). Dosud se mi naneštěstí nepodařilo zjistit, zda tyto vlajky, které se stále užívají, měly vůbec někdy rozměry uvedené v katalogu, tj. zda byly oficiálně rozhodnuto zrušit rozměry poznávacích vlajek, nebo zda si vlajky přimořských provincií ponechaly nadále své tradiční rozměry.

Některé poznávací vlajky, ačkoli byly výhradně určeny pro plavbu obchodních lodí a měly být užívány jen pro tento účel, dosáhly během doby širokého použití. Tyto vlajky se ani nikdy nestaly územními vlajkami provincií, třebaže španělské provincie nemají vlastní vlajky. Některá přístavní města, která byla dřeměvem pro lodě s poznávacími vlajkami, však začala užívat poznávací vlajky i jako městské vlajky. Dokladem pro teto tvrzení mohou být městské vlajky Santanderu, Bilbaa, Gijonu, Algecirasu a Alicante, užívané v tomto století. Mallorca vyvěšovala na přelomu století dlouhou dobu poznávací vlajku jako ostrovní vlajku. Zcela mimořádné popularity dosáhla poznávací vlajka provincie La Coruna z r. 1891. Již během několika let po své zavedení povýšila na regionální vlajku celé Galicie.

Přeložil ing. A. Brožek.

NOVÉ VLAJKY

BELIZE

Na území dnešního státu Belize začal britský vliv pronikat už v 17. stol. prostřednictvím anglických dřevorubců, kteří se v této oblasti, bohaté na vzácné dřeviny, začali usazovat. V r. 1786 jménovala Velká Británie pro Britský Honduras prvního superintendanta. V r. 1840 získalo území vlastní výkonné radu a v r. 1853 i místní zákonodárný sbor. Britská kolonie byla ovšem vyhlášena oficiálně až 12. 5. 1862. Funkce superintendanta byla nahražena úřadem peručika-gouvernéra, jež byl správně podřízen guvernérovi Jamajky. Tato podřízenost trvala až do 2. 10. 1894, kdy se Britský Honduras stal separátní kolonií v čele s guvernérem. K další výraznější správní změně došlo až o osm desítek let později.

Dne 1. 1. 1964 získala kolonie vnitřní samosprávu a 1. 6. 1973 byla země přejmenována na Belize. Jednání o poskytnutí nezávislosti se ovšem protahovala řadu let, protože sousední Guatemala si prakticky po celou dobu existence kolonie na toto území činila nárok. Po ústavní konferenci v r. 1980 se britská vláda rozhodla Belize udělit plnou nezávislost. Nový nezávislý stát byl vyhlášen o půlnoci na 21. září 1981. Protože se Guatemala svých nároků nezrekle, zůstaly v zemi britské jednotky. Belize je členským státem britského Společenství a uznává britskou královnu jako svou představitelku, zastoupenou generálním guvernérem.

Vexilogický vývoj země byl poměrně jednoduchý. Již v minulém století obdržel Britský Honduras svou pečet, ze které byl odvozen i vlajkový emblém (badge), který se užíval na britské modré i červené služební vlajce. Stejný emblém užívali uprostřed Union Jacku (navíc lemovaný zeleným věncem) i guvernéri kolonie. Emblém byl tvořen zlatě lemovaným prolamovaným štítem přibližně kruhového tvaru, rozdeleném zvráceným vidlicovým řezem na tři pole. V prvním, bílém, poli byl umístěn volně britský Union Jack, ve druhém, rovněž bílém, poli byly pod sebou umístěny sekery, pila a pádlo. Třetí, spodní, pole neslo realistický obraz trojstěžníku na širém moři v přirozených barvách.

V roce 1967 došlo k úpravě v užívání vlajek; vlajkový emblém se užíval nadále na vlajce guvernéra a na modré služební vlajce (pro státní plavidla), červená služební vlajka určená pro soukromé lodě se užívala bez emblému. Neoficiální státní vlajkou byl vedle britského Union Jacku nově prohlášen modrý list (2:3) s bílým kruhovým polem uprostřed. V tomto poli byla umístěna nově upravená vlajková verze znaku obklopená zelenou ratolestí závinutou proti směru hodinových ručiček. Vedle toho bylo možno užívat také národní vlajku, na které byl vypuštěn znak a ratolest, takže ji tvořilo pouze bílé kruhové pole na modrém listu.

S vyhlášením nezávislosti skončila i platnost dosavadních státních symbolů. Při slavnostním ceremoniálu proklamace nezávislosti byla vztyčena vlajka nová, odvozená v zásadě z modré vlajky z r. 1967. List nové vlajky byl doplněn červenými pruhy při horním a dolním okraji (každý zaujímá 1/17 šířky listu), nově byl v detailech upraven státní znak a

konečně byl nově stanoven poměr stran na 1:2. Dosud blíže neurčená ratolest je nyní označována jako vavřínová.

První znak byl Britskému Hondurasu udělen 28.1.1907. Byl odvozen od vlajkového emblému a tvořil jej štit rozdělený zvráceným vidlicovým řezem. V prvním, stříbrném poli byla tesařská sekera a pádlo, v kantonu pole pak britský Union Jack, ve druhém, zlatém poli sekera a pila s jedním držadlem. Do třetího, modrého pole byl umístěn trojstěžník s rozvinutými plachtami na moři, vše v přirozených barvách. Nad štítem vyrůstal ze stříbrnomodré točenice mahagonovník. Štit byl vložen mezi dva štitonoše - černochy v bílých kalhotech; pravý měl přes rameno sekuru, levý pádlo. Oba stáli na růžově stříbrné stuze s latinským motem SUB UMBRA FLOREO (Ve stínu vzkvétám).

Vlajková verze znaku z r. 1967 zachovávala v podstatě barvy i rozmístění figur štítu, z kantonu prvního pole byl však vypuštěn Union Jack. Levým štitonošem se stal míšenec světlé pleti a oba štitonoši si vyměnili nástroje - pravý černoch držel pádlo a míšenec nalevo sekuru. Oba byli obuti do černých střeviců. Byla také změněna barva stuhy - stejný text byl nyní proveden stříbrně na modré stáze. Kresby všech figur znaku byly provedeny poněkud stylizovaně.

Třetí belizský znak, zavedený při vyhlášení nezávislosti a používaný i na státní vlajce od 21. 9. 1981, je rovněž obdobou znaků předchozích. Kresby figur štítu jsou v detailech opět provedeny nově, realističtěji (sekera v prvním poli nyní připomíná palici, pila ve druhém poli má rukojeti na obou koncích listu). Štitonoši jsou opět bosí a proti vlajkové verzi z r. 1967 si opět vyměnili nástroje. Pravý štitonoš, definovaný jako kreol, drží sekuru, levý černoch pádlo. Štitonoši stojí na zeleném pažitu, mahagonovník vyrůstá za štítem rovněž z pažitu a je vlastně třetím štitonošem. Točenice byla ze znaku vypuštěna. Stuha s nezměněným motem je volně umístěna pod pažitem a pravděpodobně zachovává barvy prvního znaku z r. 1907. Text je proveden ozdobnějším typem písma než dříve.

Státní znak Belize symbolizuje dřevařský průmysl, který tvořil v minulosti a tvoří nadále základ národního hospodářství země. Je tak i symbolem jejího přírodního bohatství.

Pavel Fojtík

Literatura:

Flagmaster 034, The Flag Bulletin VI:3, Smith W.: Flags and Arms across the World, Maidenshead 1980.

YAP

Po Truku a Ponape zavedl vlastní vlajku i Yap, členský stát Federativních států mikronéských. Už v r. 1979 byla vypsána soutěž na návrh vlajky dotovaná 800 dolary, jež měla být propagována zejména mezi školními dětmi, ale žádny z předložených návrhů nebyl přijatelný. Teprve druhá soutěž, v níž byly bliže specifikovány podmínky, dopadla 21. 12. 1979 úspěšně. Návrh Johna Giliinuga byl schválen 2. 3. 1980 a oficiálně přijat zákonem č. 1-51 dnem 30.5. 1980, ale k úřednímu vyvěšení vlajky došlo teprve po její výrobě o rok později (1. 3. 1981).

Vlajkový list je modrý a jeho královská modř symbolizuje oceán obklopující ostrov. Dvě bílé soustředné kružnice připomínají tradiční kamenná platička, zvaná rai a vyobrazená i na státní pečeti. Kružnice zároveň naznačují jednotu státu a lidu. Bílá pěticípá hvězda uprostřed představuje odvahu dosáhnout vytčené cíle a hlavní emblém, stylizovaná kanoe s plachtou a tyčí se stabilizačním plovákem, připomíná tradiční způsob dopravy na ostrově a symbolizuje cestu ke všeestranné kultivovanosti a vzdělanosti.

Oficiální poměr stran je 37:70, v praxi se používá 3:5. (FB XX:2)

1m

VANUATU

Informace o vlajce a státním znaku Vanuatuké republiky, které jsme přinesli v číslech 38 (s. 694) a 42 (s. 802) Vexilologie, doplňujeme podle zprávy uveřejněné ve Flag Bulletinu XX:3.

Státní znak je v přirozených barvách, oděv melanéského bojovníka je žluto-černý, stejně jako hora, před kterou stojí. Na rozdíl od vlajky má zatočený kančí Zub na znaku šedobílou barvu, listy namele zůstávají žluté i na znaku. Nadvkrát přeložená stuha je žlutá s černými písmeny mota, tkané konce mají černo-červený vzorek.

Na státní vlajce, jejíž návrh vytvořil Kalentas Malon, symbolizuje červený pruh jak sílu tradic (krev obětních veprů),

tak lidskou krev spojující všechny vanuatské obyvatele. Zelený pruh připomíná vanuatské ostrovy, černá barva klínu při žerdi jejich úředního půdu a melanéské obyvatelstvo. Žlutý proužek v podobě písmena Y představuje mír a vliv křestanství na souostroví, které má podobu tohoto písmene. Vanuatský emblém - zatočený kančí zub a listy namele - symbolizuje na vlajce spojení tradičního a současného státoprávního uspořádání. Zatočený kančí zub je žlutý (ne bílý, jak jsme původně uváděli). Je to oblíbená ozdoba domorodého obyvatelstva, symbolizující moc a bohatství; dva zkřížené listy místní rostliny namele (*Phoenix sylvestris*) byly symbolem domorodých náčelníků v minulosti a zůstávají i symbolem ústavy nového státu. Jejich 39 listků představuje 39 členů poslanecké sněmovny jako zákonodárného orgánu země. Poměr stran vlajky je 1:2, poměr černých a žlutého proužku probíhajících podél vlajky je 1:2:1.

- jm -

NOVÉ STÁTNÍ ZNAKY

SÝRIE

Nová oficiální tabulka na budově velvyslanectví Sýrie v Praze je dokladem, že tento arabský stát kromě změny své vlajky upravil také přiměřeným způsobem svůj znak. Podobně jako u předchozích syrských znaků (vyjma let 1958-1961, kdy země byla součástí Sjednocené arabské republiky) je i nový znak tvořen heraldicky vlevo hledicím stylizovaným sokolem Kuraříšovců, který má na hrudi štit, pod ním dva klasy a v drápech drží stuhu s názvem státu. Sokol nového znaku má šedou barvu (tmavší odstín), jeho vnější kresba a kresba jednotlivých per na křidlech je zlatá; malá horní část křidel a některá pera křidel jsou stříbrně šedá. Zobák a oko sokola a klasy jsou zlaté s černou kresbou, běháky a drápy jsou černé. Stuha je zlatá a je na ní černě arabským písmem napsáno Al-Džumhúrija al-Arabija as-Súrija (Syrská arabská republiky). Štit na hrudi sokola je bílý a nese dvě zelené hvězdy umístěné pod sebou. Je lemován jednak třemi úzkými proužky v panarabských barvách (směrem od vnějšího okraje červené, bílé a černé) a navíc je, stejně jako celá kresba sokola, obtažen zevně zlatým lemem, který má přibližně stejnou šířku jako jednotlivé proužky v panarabských barvách.

NORFOLK

Patrně současně s vlajkou byl přijat legislativními orgány Norfolku i vlastní znak tohoto australského teritoria, jež podobu uveřejnily Flaggenmitteilungen č. 69 ze 4.8. 1981. Vnitřní autonomii Norfolk získal v r. 1979.

- jm -

KANGWANE

Znak tohoto bantustanu-teritoria na území Jihoafrické republiky se v drobnostech liší od kresby, která byla uveřejněna ve Vexilogií č. 43, str. 837. Hlavní změna je v tom, že strážci štízu, afričtí sloni, stojí čelně, ne z profilu. Jiný tvar má pažit i stuha, která je též jinak umístěna. Kyj má kulové zakončení a hůl, držená červenými lvy, pokračuje za znakem a pod stuhou je rovněž opatřena třapcem.

Slon je symbolem síly a pracovitosti, lev značí moc a ne-přemožitelnost. Tyto informace jsem dostal spolu s vyobrazením znaku 1.9.1980 v dopise z úřadu náčelníka J.M.Dlaminiho, nejvyšší autority tohoto teritoria.

R.Klimeš

Klaes Sierksma, Muiderberg

ZPRÁVA Z 9. MEZINÁRODNÍHO VEXILOLOGICKÉHO KONGRESU

Letošní již 9. mezinárodní vexilologický kongres se konal od 24. do 29. srpna 1981 v Ottawě. Jeho pořadateli byly Kanadská heraldická společnost a Severoamerická vexilologická společnost (NAVA), které připravily pro 60 vexilologů z 15 evropských a severoamerických států bohatý odborný i společenský program.

Odbornou část tvořil tentokrát blok 13 přednášek, jež zahájil americký vexilolog A. Znamierowski přehledem a klasifikací amerických městských vlajek a praporů. Dr. W. Smith podrobně hovořil o výskytu duhy na vlajkách a praporech, zatímco Kanaden Vachon ve svém vystoupení jen stručně informoval o vlajkách své vlasti. Jediný zástupce vexilologů ze socialistických států na letošním kongresu, profesor V.A. Sokolov, doplnil svou přednášku o uzbeckých státních

vlajkách a státních znacích originálními ukázkami. S velkým ohlasem se setkalo vyštoupení R.S.Gaurona s referátem - žel bez hudebních ukázek - o textech státních hymen, v nichž jsou údaje o vlajkách. Náplní dalších dvou přednášek byly sportovní vlajky (Ridgway) a univerzitní praporové (Cooman). Obchodními hlediska výroby tištěných vlajek a praporů v Kanadě se zabýval Milton. Hvězdy jako vexilologický a heraldický prvek byly tématem přednášky dr.E.V.Mittlebergera z USA. Poutavé vylíčení okolnosti nálezu sto let starého obrazu s americkou vlajkou vyslechli přítomní vexilologové z úst G.F.Cahilla, ředitele Flag Plaza Foundation. Poněkud méně přínosným se ukázal příspěvek Američana Phillipse o návrzích belgických královských standart. Pravidelné vyštoupení Kl. Sierksmy na vexilologických kongresech přineslo tentokrát neobvyklý pohled na hledání vexilologických pramenů v archivech a ověřování jejich věrohodnosti. Poslední, třináctá přednáška patřila k tomu nejlepšímu, co bylo na ottawském kongrese vyřčeno. Dan Cernovedeanu z Francie velice zasvěcené a přehledně pochvořil o historickém vývoji rumunské vlajky v letech 1834 až 1861.

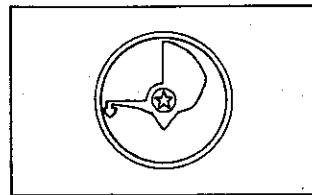
Příjemným zpestřením kongresových dnů bylo promítnutí dvou filmů o inauguraci nizozemské královny Beatrix a o předání praporu novému nizozemskému pluku. Významný pařížský vexileleg Lucien Philippe převzal vyznamenání za zásluhy v oblasti vexilelogie, které na kongresech uděluje nizozemská vexilologická a heraldická nadace.

V průběhu kongresu se uskutečnilo také pravidelné zasedání FIAV. Byli na něm zvoleni jeho noví funkcionáři: dr.Hugh R.Beudin z Belgie do funkce prezidenta, dr.Otfried Neubecker z NSR do funkce generálního tajemníka a dr.Whitney Smith z USA do funkce generálního tajemníka pro kongresy. Dalším členem FIAV se stalo americké Středisko pro navrhování vlajek (Flag Design Center). V následující diskusi se ukázalo, že dosavadní statut FIAV je nedostatečný, a bylo proto rozhodnuto projednat jeho novou verzi na příštím, desátém kongresu. Zatím však není známo, v kterém ze čtyř navržených měst to bude, zda v Paříži, americkém Pittsburghu nebo v západoněmeckém Ingolstadtu či Bremerhavenu.

Přeložil ing. A. Brožek

BELIZE

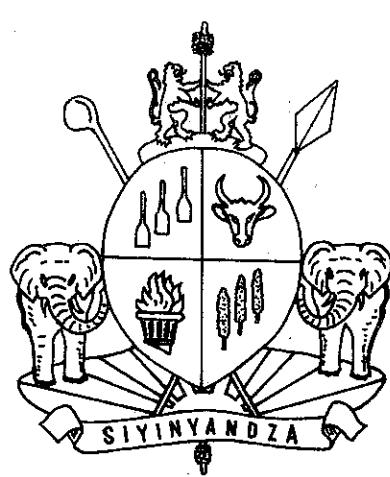
YAP

BELIZE

SÝRIE

KANGWANE

NORFOLK

VLAJKA 9. MEZINÁRODNÍHO VEXILOLOGICKÉHO KONGRESU

Vlajku tvoří červený čtvercový list. Leží na něm bílý klin ve tvaru rovnostranného trojúhelníka s hrotom směřujícím k dolnímu okraji listu a bílá krokvice dotýkající se hrotom dolního okraje listu. Délka strany klínu se rovná 8/10 délky listu. Krokvice vytíná na žerďovém a vlajícím okraji listu úsek o šířce 1/6 délky listu, ježí horní rameno proti chází horním rohem a horním cípem vlajkového listu. Ve středu klínu je umístěn červený javorový list s bílou siluetou ottawské Věže míru. Barvy vlajky, bílá a červená, pocházejí z kanadské státní vlajky. Čtvercový tvar listu připomíná tvar heraldických prapordů a zdůrazňuje tak, že spoluorganizatorem kongresu je Kanadská heraldická společnost. Javorový list je oficiálním kanadským emblémem. Věž míru naznačuje, že se kongres koná v kanadském hlavním městě. Dva spodní hroty javorového listu a jeho řapík symbolizují, že letošní vexileologický sjezd je třetím kongresem vexilologů na americké pevnině. Zbyvajících devět hrotů javorového listu označuje pořadí ottawského kongresu. Vlajku navrhl dr. Whitney Smith.

abp

VEXILOLOGICKÉ SYMPOSIUM V BREMERHAVENU

Vedle ottawského kongresu bylo druhým významným vexileologickým podnikem letečního roku vědecké symposium v Bremerhavenu. Pořádalo je tamější muzeum lodní plavby, v jehož sbírkách je uložena vexileologická pozůstalost Karla Fachingera. Symposium se konalo od 16. září do 20. září 1981 a zúčastnilo se ho dvacet předních vexilologů z NSR, Belgie, Nizozemí, Dánska a Polska. Přijeli nejen proto, aby vyslechli řadu přednášek na téma sbíráni, dokumentace a studium vlajek a praporů, ale také aby se seznámili se zprávou o průběhu letečního vexileologického kongresu. Jejím autorem byl dr. Ottfried Neubecker z Wiesbadenu. Odbornou část programu tvořilo 7 přednášek: Vlajky hansevního města Brém (R. Lindhorn), Histerie gdaňské pobřežní vlajky v letech 1920 - 1939 (A. Beblowski), Černobíločervená německá obchodní vlajka (O. Neubecker), Co to jsou vlajky a prapory (J. Sierksma-Zeeffová), Nizozemské prameny v albu vlajek Le Grase (Kl. Sierksma), Využití počítačů ve vexilogii (V. Junge) a Vexileologická terminologie pro muzea (Kl. Sierksma). Úspěšným zpestřením symposia bylo promítnutí televizní

reportáže, nazvané Prapory a rudé keberce (na video-kazetu ji zaznamenal H.D.Schurdel). Líčila historii západoněmecké firmy, která od r. 1848 zajišťuje vlajkovou výzdobu při státních návštěvách. Firma vlastní téměř 20 000 státních, zemských a městských vlajek v několika velikostech. V rámci symposia si mohli jeho účastníci prohlédnout sbírky muzea a podniknout okružní jízdu přistavem.

abr

JIHOŠKANDINÁVSKÁ VEXILOGICKÁ SPOLEČNOST

V rámci Severské vexileogické společnosti byla vytvořena na jaře 1979 její pobočka, Jihoškandinávská vexileogická společnost (Sydskandinavisk Flagselskab). Jejím předsedou je Ole Bjerring a tajemníkem Svend Hold. Akce pořádají především v zimních měsících. Nezúčastňují se jich pouze členové NFS ze severního Dánska a jižního Švédska, ale i jejich přátelé. Vlajku společnosti výrazně ovlivnila vlajka FIAV. Tvoří ji žlutý list se dvěma červenými vlajkovými šňůrami, které vodorovně probíhají celým listem a jsou spleteny ve skotský uzel. Šňury připomínají vodorovné rameno skandinávského kříže. Jeho svislé rameno tvoří další dvě červené vlajkové šňury, jež se napojují na první dvojici červených šňůr v žerdové části vlajkového listu. Červená a žlutá jsou barvy švédského Skáne, červená je navíc dánskou národní barvou. Vlajku navrhl O. Bjerring.

abr

STŘEDISKO PRO NAVRHOVÁNÍ VLAJEK

Již v r. 1979 se ucházelo o členství v Mezinárodní federaci vexileogických společností Středisko pro navrhování vlajek (The Flag Design Center, FDC). Uspělo však až na letošním kongrese v Ottawě. Sídlo má v americkém státě New Jersey v městě Cedar Grove. Jeho ředitelem je čtyřicetiletý americký vexilolog Alfred Znamierowski, autor kreseb v řadě heraldických a vexileogických publikacích (např. *Flags and arms across the world*, *Wappen Bilder Lexikon* aj.), v současnosti i vedoucí ilustrátor časopisu *The Flag Bulletin*. Hlavní činností střediska je navrhování vlajek a praporů jak soukromým osobám, tak i společnostem. Kromě toho FDC vydává podklady, tzv. *flag specifications*, pro firmy, vyrábějící vlajky a prapory. Vlajkou střediska se stal tma-vodomodrý list (2 : 3), na němž leží červená krokvice, dotý-

kající se hrotom jeho dolního okraje. Krokvice je bíle lemovaná a symbolizuje vexileologii. Barvy krokvice a listu jsou zároveň americkými národními barvami. V horním rohu vlajky je nasítoto bílé kruhové pole s černobílým americkým orlem, který je rovněž součástí emblému střediska.
Autorem vlajky je A. Znamierowski.

abr

NIZOZEMSKÉ STŘEDISKO PRO DOKUMENTACI VLAJEK

Ve Vexileologii č. 41 na s. 786 jsme přinesli krátkou informaci o činnosti Nizozemského střediska pro dokumentaci vla- jek (Vlaggen Dokumentatie Centrum Nederland, VDCN). Nyní ji doplňujeme údajem o jeho vlajce. Tvoří ji pět vodorovných pruhů, bílý, červený, bílý, modrý a bílý v poměru 3:1:1:1:3. U šerdi je úzký žlutý proužek o šířce rovné 1/3 šířky vlajky a na něm černá zkratka názvu střediska. Žlutá symbolizuje zlateou budecnost, bílá nepolitičnost činnosti VDCN. Červe- ný, bílý a modrý proužek pocházejí z nizozemské vlajky na počest státu, ve kterém středisko sídlí. Vlajku navrhl v r. 1979 ředitel střediska třicetiletý nizozemský vexileolog Der- kwillem Visser Jr. VDCN vydává pro 68 vexileologů a institu- ei z 12 států světa dveustránkový měsíčník Info, který přináší kromě údajů o nových státních vlajkách i informace o nizozemských městských vlajkách. Mezi další činnosti patří navrhování znaků a vlajek městům a osobám a shromažďování látkových státních vlajek.

abr

O VEXILOLOGII V ŽILINĚ

Ve dnech 14. - 17. srpna 1981 uspořádala vědeckotechnická sekce Svazu esperantistů Slovenské socialistické republiky první mezinárodní konferenci o využití mezinárodního jazyka esperante ve vědě a technice v Žilině. Zúčastnilo se jí více než sto odborníků z 12 zemí. Konference měla vysloveně pracovní ráz a referáty byly věnovány většinou technickým tématům a komputerizaci vícejazyčných překladů. V termino- logické sekci konference přednesl s.Jaroslav Klement z Karlových Varů referát "Problémy mezinárodní a esperantské terminologie ve vexilogii". Shrnuje v něm pokusy o mezinárodní sjednocení vexilogické terminologie od r. 1956, srovnal terminologie anglické, německé a francouzské verze

díla Whitneye Smitha s návrhem sjednocení Klaese Sierksmy z r. 1980 a seznámil přítomné s českou vexilologickou terminologií PhDr Zbyška Svobedy, jakež i terminologií esperimentáskou, která je jeho dílem. Součástí referátu byla výstavka překladu práce Zdislava Zygušského "Některé problémy týkající se historických vlajek" (Symposium Conservation of Flags, Rijksmuseum Amsterdam 1977) doplněná barevnými ilustracemi J. Klimenta. Referát vzbudil zájem především zvláštností téma - v závěrečné diskusi vznесli některí přítomní zástupci humanitních věd požadavek, aby byly pořádány vědeckotechnické konference i v těchto oborech. Text referátu vyjde ve zvláštním sborníku; n.o. byl poškytnut též sympoziu vexilologů, které se sešlo v západoněmeckém Bremerhavenu ve dnech 16. - 20. září tr.

VEXILOLOGICKÁ LITERATURA

W. Smith - O. Neubecker: Wappen und Flaggen aller Nationen. München (Battenberg Verlag) 1981, 264 str., cena 34 DM.

Kniha vyšla v létě 1981 jako německý překlad zde již oznámeného díla W. Smitha, Flags and Arms Across the World z roku 1980 (viz Vexilologie 41, str. 785). Zajímavé je, že v titulu německého vydání stojí na prvním místě slovo "znaky" a ne "vlajky" jako v originále. Protože znaky a vlajky se rychle mění, bylo třeba za vlastní text o jednotlivých zemích i na konec knihy přidat dodatky kreseb vlajek a znaků; ty jsou však vytištěny pouze černobíle, čímž je narušen celkový ráz knihy. Velmi dobrým systémem knihy je, že každému nezávislému státu je věnována nejméně jedna stránka textu a výobrazení, v případě potřeby ovšem i více. V překrásném barevném provedení je vždy na této první stránce umístěna kresba znaku a vlajky se základními údaji. Poté následují jiné vlajky (např. vlajka ministerstevského předsedy, panovníka či prezidenta). U mnohých států jsou hojně zastoupeny i vlajky regionální (SSSR, USA, Norsko, Brazílie atd.). Některá autonomní území (Antigua, St. Kitts-Nevis, Brunei aj.) byla pestrována na roven nezávislých států, jiná naproti tomu (Cockovy ostrovy, Niue, Federované státy Mikronéské atd.) jsou uvedena v podkapitole u příslušného státu (Nového Zélandu, USA apod.). U Mali je znak reprodukován pouze černobíle, zajímavé je řešení otázky francouzského státního znaku.

Některé vlajky scházejí. Tak zde není uvedena vlajka lodí Britského antarktického území, ostrova Wake, vlajky francouzských zámořských departementů a území (St.Pierre a Miquelon, Wallis a Futuna, Francouzská Polynésie, Martinik), třebaže jsou užívány. Nedostatek vidím i v tom, že znaky jsou uveřejněny pouze u nezávislých států. Z toho důvodu zde nenajdeme znak téměř žádného závislého území (s výjimkou Faerských ostrovů, St. Kitts Nevisu, Antiguy a Bruneje) a některá z těchto území nejsou v knize vůbec uvedena (např. Pitcairn).

Celkově lze tuto knihu hodnotit jako jednu z nejlepších, které jsou vůbec na trhu. Její prodejní cena je však i na německé poměry značná.

R. Klimeš

VEXILOLOGIE - zpravodaj Vexilogického klubu při Obvodním kulturním domě v Praze 3, Kalininova 53, 130 00 Praha 3. Vychází neperiodicky a je určen pouze členům klubu. Toto číslo připravili ing.J.Martykán, dr.L.Mucha a ing. Al.Brožek. Výtvarně spolupracovali ing.M.Kroupa a P.Fojtík.